

Рішення
разової спеціалізованої вченої ради
про присудження ступеня доктора філософії

Здобувач ступеня доктора філософії **Денис КОСТЕНКО**, 1998 року народження, громадянин України, освіта вища: закінчив у 2020 році Київський національний університет будівництва і архітектури за спеціальністю «Менеджмент», виконав акредитовану освітньо-наукову програму 051 «Економіка».

Разова спеціалізована вчена рада, утворена наказом Київського національного університету будівництва і архітектури Міністерства освіти і науки України, м. Київ від «14» липня 2026 року № 150/52-14/90/26 на підставі рішення Вченої ради Київського національного університету будівництва і архітектури № 45 від «13» липня 2026 року, у складі:

Голови разової – Інноли **НОВИКОВОЇ**, доктора економічних наук, спеціалізованої професора, професора кафедри менеджменту в будівництві вченої ради Київського національного університету будівництва і архітектури

Рецензентів – Ганни **ШПАКОВОЇ**, доктора економічних наук, професора, професора кафедри будівельних технологій Київського національного університету будівництва і архітектури;
– Ніни **ПЕТРУХИ**, кандидата економічних наук, доцента, доцента кафедри менеджменту в будівництві Київського національного університету будівництва і архітектури

Офіційних опонентів – Олександра **КАЛІНІНА**, доктора економічних наук, професора, професора кафедри менеджменту Київського національного економічного університету імені Вадима Гетьмана;
– Наталі **УШЕНКО**, доктора економічних наук, професора, професора кафедри міжнародної економіки Київського столичного університету імені Бориса Грінченка

на засіданні «01» вересня 2026 року прийняла рішення про присудження ступеня доктора філософії з галузі знань 05 «Соціальні та поведінкові науки» **Денису КОСТЕНКУ** на підставі публічного захисту дисертації «Інноваційно-цифрова трансформація підприємств будівельного девелопменту: економічні механізми та інструменти реалізації» за спеціальністю 051 «Економіка».

Дисертацію виконано в Київському національному університеті будівництва і архітектури Міністерства освіти і науки України, м. Київ.

Наукові керівники: Галина **РИЖАКОВА**, доктор економічних наук, професор, завідувачка кафедри менеджменту в будівництві Київського національного університету будівництва і архітектури, та Юрій **ДУДНИК**, кандидат педагогічних

наук, доцент, перший проректор Київського національного університету будівництва і архітектури.

Дисертацію подано у вигляді спеціально підготовленого рукопису. Дисертація є актуальною і завершеною кваліфікаційною науковою працею, виконаною особисто автором. Одержані результати спрямовані на вирішення актуального наукового завдання щодо розвитку теоретико-методологічних засад, удосконалення економічних механізмів та розроблення науково-практичного інструментарію інноваційно-цифрової трансформації підприємств будівельного девелопменту в умовах цифровізації економіки, технологічної модернізації будівельної галузі, посилення вимог до ефективності інвестиційно-будівельної діяльності та повоєнного відновлення України.

Наукова новизна полягає у формуванні цілісної економічної концепції інноваційно-цифрової трансформації підприємств будівельного девелопменту. Вперше запропоновано багаторівневу концептуальну модель, що поєднує технологічний, економічний, організаційно-управлінський, інформаційний та платформно-екосистемний контури і підпорядковує цифрові технології економічним цілям підприємства. Удосконалено методологічний підхід до комплексного економічного оцінювання трансформації, який поєднує діагностику, нормування показників, визначення ваг, розрахунок часткових та інтегральних індексів, аналіз динаміки, збалансованості, ризиків та фактичної трансформаційної віддачі. Подальшого розвитку набули підходи до оцінювання ефективності цифрових інвестицій і економіко-математичний інструментарій формування та оптимізації їх портфеля з урахуванням стратегічної пріоритетності, ресурсних обмежень, ризиків, взаємозалежності та синергії цифрових рішень.

Практичне значення одержаних результатів полягає у можливості застосування розроблених теоретико-методичних положень, економічних механізмів та аналітичного інструментарію для підвищення ефективності управлінських рішень і цифрової модернізації бізнес-процесів підприємств будівельного девелопменту. Результати дослідження впроваджено у практичну діяльність ТОВ «Архітектурно-будівельні новації» (довідка № 84-н від 07.04.2026), ТОВ БФ «Альфа-Сервіс» (довідка № 63 від 25.03.2026), Інституту місцевого розвитку (довідка № 68 від 17.04.2026), використано у науково-експертній діяльності Академії будівництва України (довідка № 12/07.2026/23 від 21.01.2026) та в освітньому процесі Київського національного університету будівництва і архітектури (довідка № 14/54-21/3/26 від 09.06.2026).

Дисертація написана державною мовою та відповідає вимогам пункту 6 Порядку присудження ступеня доктора філософії та скасування рішення разової спеціалізованої вченої ради закладу вищої освіти, наукової установи про присудження ступеня доктора філософії, затвердженого постановою Кабінету Міністрів України від 12 січня 2022 року № 44 (зі змінами). Оформлення дисертації відповідає Вимогам до оформлення дисертації, затвердженим наказом Міністерства освіти і науки України від 12 січня 2017 року № 40 (зі змінами).

Здобувач має 23 наукові праці за темою дисертації, з них 12 статей у наукових фахових виданнях України категорії «Б» та 11 тез доповідей на міжнародних і всеукраїнських науково-практичних конференціях. З урахуванням кількості співавторів заліковий обсяг фахових публікацій становить 8 публікацій.

Статті у наукових періодичних виданнях, включених до переліку наукових фахових видань України:

1. Костенко Д. В. (2026). Економіко-аналітична концептуалізація формування портфеля інвестиційно-будівельних проєктів девелопера у цифрово орієнтованому середовищі. Формування ринкових відносин в Україні, 296(1), 23–29. DOI: 10.66416/2522-1620.1.2026.23-29.
2. Костенко Д. В., Черненко М. Е. (2026). Операційна конфігурація бізнес-моделі будівельного девелопера та її вплив на фінансову результативність. Формування ринкових відносин в Україні, 297(2), 29–35. DOI: 10.66416/2522-1620.2.2026.29-35. Особистий внесок здобувача: розроблено концептуальні засади економіко-аналітичного формування портфеля інвестиційно-будівельних проєктів девелопера в умовах цифрової трансформації.
3. Ротов О., Костенко Д. (2026). Фінансово-технологічні інновації як драйвер формування інтегрованої системи управління ризиками та забезпечення стійкого розвитку підприємства. Просторовий розвиток, (16), 602–610. DOI: 10.32347/2786-7269.2026.16.602-610. Особистий внесок здобувача: запропоновано методичний підхід до інтеграції фінансово-технологічних інновацій у систему управління ризиками на основі моделей VAR, GARCH, VaR та stress-testing.
4. Костенко Д., Сторожук О. (2024). Визначення ключових економічних показників та цифрових метрик для управління портфелем проєктів. Шляхи підвищення ефективності будівництва, 2(54), 308–315. DOI: 10.32347/2707-501x.2024.54(2).308-315. Особистий внесок здобувача: удосконалено підхід до формування операційної конфігурації бізнес-моделі будівельного девелопера та обґрунтовано її вплив на фінансову результативність.
5. Фесун А. С., Кучеренко О. І., Костенко Д. В. (2025). Інноваційні технології адміністрування проєктами будівельного девелопменту: інтеграція цифрових платформ та стратегій управління. Просторовий розвиток, (12), 78–88. DOI: 10.32347/2786-7269.2025.12.78-88. Особистий внесок здобувача: обґрунтовано організаційно-економічні засади інтеграції цифрових платформ і сучасних технологій адміністрування проєктів будівельного девелопменту.
6. Зайчук С., Мудра М., Костенко Д. (2024). Стратегічні та провідні домінанти подолання економіко-управлінських девіацій проєктів будівництва із використанням FUZZYLOGIC. Просторовий розвиток, (7), 478–491. DOI: 10.32347/2786-7269.2024.7.478-491. Особистий внесок здобувача: удосконалено методичний інструментарій оцінювання економіко-управлінських девіацій будівельних проєктів із використанням методів нечіткої логіки.
7. Фесун А., Кучеренко О., Костенко Д. (2024). Цифрова трансформація процесів адміністрування в будівельному девелопменті: економіко-аналітичний підхід до

мультипроектної діяльності підприємств. Просторовий розвиток, (10), 593–608. DOI: 10.32347/2786-7269.2024.10.593-608. Особистий внесок здобувача: розроблено систему економічних показників і цифрових метрик для комплексного оцінювання ефективності управління портфелем будівельних проєктів.

8. Фесун А., Кучеренко О., Костенко Д. (2024). Цифрова зрілість будівельних компаній: економіко-управлінська проблематика, аналітичні індикатори та сценарії адаптації. Шляхи підвищення ефективності будівництва, 3(53), 235–247. DOI: 10.32347/2707-501x.2024.53(3).235-247. Особистий внесок здобувача: удосконалено методичні засади формування операційно-виробничих і управлінсько-адміністративних механізмів реалізації інвестиційно-будівельних проєктів.

9. Дружинін М., Степанюк Р., Костенко Д. (2024). Цифрові моделі організації будівництва на ґрунті інтеграційного підходу та SMART-управління. Управління розвитком складних систем, (60), 165–173. DOI: 10.32347/2412-9933.2024.60.165-173. Особистий внесок здобувача: запропоновано концептуальні напрями адаптації моделей організації будівництва до сучасних цифрових технологій та вимог інноваційного розвитку будівельного девелопменту.

10. Дружинін М., Костенко Д., Роговченко В. (2022). Операційно-виробничі та управлінсько-адміністративні імперативи девелопменту інвестиційно-будівельних проєктів. Просторовий розвиток, (1), 183–196. DOI: 10.32347/2786-7269.2022.1.183-196. Особистий внесок здобувача: запропоновано економіко-аналітичний підхід до цифрової трансформації процесів адміністрування мультипроектної діяльності підприємств будівельного девелопменту.

11. Федоров В., Костенко Д., Гергі М. (2022). Системно-аналітична типологізація предикторів ефективності стратегічних рішень у будівельних компаніях. Шляхи підвищення ефективності будівництва, 2(49), 247–255. DOI: 10.32347/2707-501x.2022.49(2).247-255. Особистий внесок здобувача: розроблено систему аналітичних індикаторів оцінювання цифрової зрілості будівельних компаній та методичні засади вибору сценаріїв цифрової адаптації.

12. Дружинін М., Костенко Д., Веремєєва Т. (2022). Оновлення моделей організації будівництва в контексті їх адаптогенності до сучасних управлінських та цифрових технологій. Управління розвитком складних систем, (52), 73–83. DOI: 10.32347/2412-9933.2022.52.73-83. Особистий внесок здобувача: удосконалено системно-аналітичний підхід до ідентифікації та типологізації предикторів ефективності стратегічних рішень будівельних підприємств.

Матеріали конференцій, де здійснено апробацію роботи:

13. Костенко Д. В. Особливості забезпечення діяльності підприємств-стейкхолдерів будівництва. «Налаштування освітніх траєкторій в підготовці менеджерів будівництва в контексті відбудови України» (Київ–Варшава, 30 травня 2023 року). Київ: КНУБА. С. 14.

14. Костенко Д. В. Формування сучасного концептуального базису цифрової трансформації підприємств. Проблеми генезису економіки інтелектуально-інноваційного капіталу: матеріали доповідей III Міжнародної науково-практичної

конференції (м. Київ, 7–8 листопада 2023 року) у 2-х ч. / за заг. ред. В. М. Лича. Ч. 2. Київ: КНУБА, 2023. С. 62–65.

15. Костенко Д. В. Структурно-процесний інструментарій діагностики системи управління будівельним підприємством. Програма та матеріали V Міжнародної науково-практичної конференції «Енергоощадні машини і технології», присвяченої 60-річчю від дня заснування факультету автоматизації і інформаційних технологій КНУБА (22–24 травня 2024 року). С. 34.

16. Костенко Д. В. Механізми забезпечення ефективної діяльності підприємств-стейкхолдерів будівництва. Круглий стіл «Управлінські, економічні, облікові, організаційно-технологічні, цифрові та комунікаційні аспекти поліпшення освітнього та наукового процесів як імперативи трансформації будівельної галузі» (Київ–Варшава, 27 червня 2024 року). С. 19.

17. Костенко Д. В. Методи аналізу структури і процесів управління в будівельній компанії. Бізнес-форум «Вектори управлінських, операційних, цифрових та технологічних трансформацій будівництва в умовах викликів воєнного часу» (29 жовтня – 1 листопада 2024 року). Київ: КНУБА, 2024. С. 14.

18. Костенко Д. В. Будівельний девелопмент у фокусі стратегічного цілепокладання: парадигмальний аналіз. Проблеми генезису економіки інтелектуально-інноваційного капіталу: матеріали доповідей IV Міжнародної науково-практичної конференції (м. Київ, 5–6 листопада 2024 року) / за заг. ред. В. М. Лича, Л. О. Згалат-Лозинської. Київ: КНУБА, 2024. С. 405–407.

19. Костенко Д. В. Інвестиційне забезпечення цифрової трансформації підприємств у системі сучасного будівельного девелопменту. Матеріали конференції (м. Київ, 4–5 листопада 2025 року) / за заг. ред. В. М. Лича, Л. О. Згалат-Лозинської. Київ: КНУБА, 2025. С. 779–782.

20. Костенко Д. В. Економічна результативність цифрових трансформацій у будівельному бізнесі: критерії оцінювання та інструменти оптимізації управлінських рішень. Матеріали XI міжнародної конференції «Актуальні проблеми управління соціально-економічними системами» (5 грудня 2025 року). Луцьк: ЛНТУ. С. 125–128.

21. Костенко Д. В. Новітня парадигма девелоперського управління будівництвом в умовах цифрової трансформації бізнес моделей. Актуальні проблеми освітнього процесу в контексті європейського вибору України: матеріали VIII Міжнародної конференції (12 листопада 2025 року). Київ: Видавництво Ліра-К, 2026. С. 232–234.

22. Костенко Д. В. Управління продуктивністю в будівельному девелопменті: індикатори ефективності та стратегічні аспекти. Маркетингові стратегії, підприємництво і торгівля: сучасний стан, напрямки розвитку: матеріали VI Міжнародної науково-практичної інтернет-конференції (Київ, 10 квітня 2025 року): тези доповідей / відп. ред. П. В. Захарченко. Київ: КНУБА, 2025. С. 149–152.

23. Костенко Д. В. Інструменти та моделі інноваційного розвитку підприємств будівельного девелопменту в інтегрованому проектному середовищі. Маркетингові стратегії, підприємництво і торгівля: сучасний стан, напрямки розвитку: матеріали

VII Міжнародної науково-практичної інтернет-конференції (Київ, 15 квітня 2026 року): тези доповідей / відп. ред. П. В. Захарченко. Київ: КНУБА, 2026. С. 54–57.

Наукові публікації повною мірою відображають основні наукові результати дисертації, відповідають її темі та вимогам пунктів 8, 9 Порядку присудження ступеня доктора філософії. Особистий внесок здобувача у працях, опублікованих у співавторстві, конкретизовано; основні положення, моделі, методичні підходи, висновки та практичні рекомендації, що виносяться на захист, є особистим науковим доробком здобувача.

У дискусії взяли участь голова разової спеціалізованої вченої ради Іннола НОВИКОВА, рецензенти Ганна ШПАКОВА та Ніна ПЕТРУХА, офіційні опоненти Олександр КАЛІНІН та Наталя УШЕНКО та висловили такі оцінки, дискусійні положення і зауваження:

Голова разової спеціалізованої вченої ради Іннола НОВИКОВА, доктор економічних наук, професор, професор кафедри менеджменту в будівництві Київського національного університету будівництва і архітектури, позитивно оцінила дисертаційну роботу, відзначила системність поєднання економічної діагностики, оцінювання цифрових інвестицій, сценарного менеджменту та портфельної оптимізації, практичну спрямованість результатів для підприємств будівельного девелопменту, належний рівень апробації та обґрунтованість відповідей здобувача під час публічного захисту. Зауважень, що ставлять під сумнів наукову новизну, достовірність результатів або відповідність дисертації спеціальності 051 «Економіка», не висловила.

Рецензент Ганна ШПАКОВА, доктор економічних наук, професор, професор кафедри будівельних технологій Київського національного університету будівництва і архітектури, надала позитивну рецензію та висловила такі дискусійні положення:

1. Доцільно чіткіше визначити межі поняття «підприємство будівельного девелопменту»: чи йдеться про власне девелопера як інтегратора, чи про ширший клас підприємств-учасників девелоперської екосистеми, оскільки в прикладній частині механізм поширено на девелоперів, проєктувальників, виконавців та експлуатуючі організації.

2. Роль ISO 19650, BIM-протоколів та DataGovernance у концептуальній моделі доцільно розкрити виразніше через економічну функцію управління інформацією: якість і повноту даних, правила їх передачі, відповідальність за інформаційні результати та інтеоперабельність систем, що безпосередньо впливають на переробки, строки погоджень і трансакційні витрати.

3. У системі показників варто виокремити характеристики якості інформаційної моделі та цифрового інформаційного обміну — повноту й актуальність даних, частку виявлених і закритих колізій, своєчасність інформаційних поставок, рівень узгодженості моделей і частку повторного введення даних — як проміжну ланку між цифровою технологією та економічним ефектом.

4. ESG-складову методики доцільно посилити галузево специфічними показниками життєвого циклу: вуглецевою місткістю матеріалів і конструкцій,

часткою вторинної сировини, потенціалом повторного використання, питомими експлуатаційними витратами та показниками повної вартості життєвого циклу.

5. У подальшій системі показників не завжди простежується стадійна прив'язка індикаторів до етапів проєктування, будівництва та експлуатації; доцільним розвитком є формування стадійних профілів показників або коефіцієнтів їх релевантності для різних етапів життєвого циклу об'єкта.

6. Для нових BIM-ролей доцільно показати матрицю відповідальності або механізм розмежування управлінських рішень між BIM-автором, BIM-координатором, BIM-менеджером, керівником проєкту, головним архітектором/інженером, кошторисною, виробничою та контрактною службами.

Рецензент Ніна ПЕТРУХА, кандидат економічних наук, доцент, доцент кафедри менеджменту в будівництві Київського національного університету будівництва і архітектури, надала позитивну рецензію та висловила такі дискусійні положення:

1. Потребує подальшої формалізації механізм розподілу економічних вигід, витрат і ризиків цифрової трансформації між стейкхолдерами девелоперської екосистеми, зокрема принципи контрактного розподілу витрат цифровізації, економії, ризиків і додаткової цінності при спільному використанні CDE, BIM-моделей, аналітичних платформ або цифрових сервісів.

2. У системі комплексного оцінювання варто чіткіше виокремити економію трансакційних та координаційних витрат як самостійний результат цифрової трансформації, зокрема витрати на пошук і перевірку контрагентів, погодження документації, контрактне адміністрування, контроль виконання та управлінський час.

3. Методика оцінювання потребує більш явного врахування часових лагів між технологічними, організаційними та фінансовими результатами; доцільно розмежувати випереджальні і запізнілі індикатори та встановити лаги між цифровими інвестиціями, організаційними змінами й кінцевою економічною віддачею.

4. Сценарний менеджмент доцільно доповнити формальними тригерами переходу між сценаріями цифрової трансформації — за показниками ліквідності, вартості капіталу, втрати ключового замовника, перевищення бюджету, кадрового дефіциту або регуляторних змін — із визначенням порогів і управлінських реакцій.

5. У портфельній моделі цифрових інвестицій доцільно ендогенізувати структуру фінансування та обмеження фінансової стійкості підприємства: враховувати вартість і строк джерел фінансування, резерв ліквідності, боргові ковенанти, графік обслуговування боргу та можливість співфінансування.

Офіційний опонент Олександр КАЛІНІН, доктор економічних наук, професор, професор кафедри менеджменту Київського національного економічного університету імені Вадима Гетьмана, надав позитивний відгук та висловив такі дискусійні положення:

1. Для підвищення термінологічної строгості доцільно подати компактну ієрархію категорій «цифровізація», «цифрова трансформація», «інноваційно-цифрова трансформація», «цифровий розвиток» і «реструктуризація» з чітким визначенням меж між ними та ознак переходу від локальної цифровізації до системної інноваційно-цифрової трансформації.

2. Широка система показників комплексної діагностики може містити взаємопов'язану інформацію; у подальшій розробці методики доцільно передбачити попередню діагностику кореляційної залежності або інший механізм контролю інформаційної надмірності, щоб уникнути неявного багаторазового врахування одного економічного ефекту в інтегральній оцінці.

3. У компаративному аналізі міжнародної та української практики корисно чіткіше розмежовувати дані, що характеризують інституційну цифровізацію галузі, і дані про корпоративну цифрову зрілість конкретних підприємств; порівняння за уніфікованою системою індикаторів підвищило б доказовість міжнародних висновків.

4. При оцінюванні трансформаційної віддачі потребує уточнення спосіб побудови контрфактичного сценарію «без трансформації», особливо за умов воєнних шоків, інфляції та зміни структури попиту; доцільно застосовувати контрольну групу, різницю різниць, факторне декомпонування або інший метод каузальної ідентифікації.

5. У моделі оптимізації портфеля цифрових інвестицій кількість парних зв'язків між технологіями швидко зростає зі збільшенням кількості альтернатив; для практичного застосування великими підприємствами доцільно передбачити підхід до скорочення розмірності задачі — попереднє групування, кластеризацію комплементарних рішень або ієрархічний відбір.

6. Часову складову портфельної моделі доцільно розвинути через явне врахування тривалості кожної цифрової ініціативи, її стадійності, міжперіодного завантаження ресурсів і можливих затримок, що дозволило б перейти від моделі вибору та старту інвестицій до повноцінної портфельно-календарної оптимізації.

Офіційний опонент Наталя УШЕНКО, доктор економічних наук, професор, професор кафедри міжнародної економіки Київського столичного університету імені Бориса Грінченка, надала позитивний відгук та висловила такі дискусійні положення:

1. Потребує додаткового обґрунтування механізм пріоритизації складових концептуальної моделі інноваційно-цифрової трансформації за обмежених фінансових та управлінських ресурсів; доцільно розмежувати обов'язкові граничні умови й критерії, що можуть бути предметом компромісного багатокритеріального вибору.

2. Доцільно чіткіше формалізувати причинно-наслідковий зв'язок між окремими цифровими технологіями та конкретними економічними результатами, розмежувавши прямий, непрямий та синергетичний внесок технологій у приріст економічної результативності для недопущення подвійного врахування ефектів.

3. Потребує додаткової аргументації калібрування меж рівнів цифрової зрілості та інтегральних оцінок; емпіричне або експертно-статистичне обґрунтування порогових значень та аналіз чутливості до способу нормування, ваг і складу індикаторів посилили б доказовість методики.

4. Економіко-математична модель потребує детальнішого обґрунтування процедури параметризації вагових і синергетичних коефіцієнтів, коефіцієнтів ризикової взаємодії та сценарних імовірностей, а також процедури їх верифікації й аналізу чутливості оптимального портфеля.

5. Запропоновані моделі адаптивної траєкторії цифрової трансформації доцільно доповнити формалізованим правилом вибору, яке пов'язувало б рівень цифрової зрілості, фінансову спроможність, кадровий потенціал, роль підприємства у девелоперському циклі, вимоги замовника та допустимий ризик із конкретними порогами переходу до певної траєкторії.

Наведені дискусійні положення і зауваження мають уточнювальний та рекомендаційний характер, не заперечують одержаних автором результатів і не знижують загальної позитивної оцінки дисертаційної роботи. Під час публічного захисту здобувач надав аргументовані відповіді на поставлені запитання та зауваження.

Результати відкритого голосування:

«За» 5 членів ради,

«Проти» немає.

На підставі результатів відкритого голосування разова спеціалізована вчена рада присуджує Денису КОСТЕНКУ ступінь доктора філософії з галузі знань 05 «Соціальні та поведінкові науки» за спеціальністю 051 «Економіка».

Відеозапис трансляції захисту дисертації додається.

Голова разової
спеціалізованої
вченої ради

Іннола НОВИКОВА

Підпис Новикової І. В. засвідчую
Вчений секретар Вченої ради
Київського національного
університету
будівництва і архітектури

Микола КЛИМЕНКО